

**ПрАТ «ВНЗ «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ
ПЕРСОНАЛОМ»**

Північноукраїнський інститут імені Героїв Крут

МАУП
Кафедра Психології

Затверджено
Директор Північноукраїнського
інституту ім. Героїв Крут

Віталій ГОПІЦЬ

код 22812968

2025 р.

Схвалено на засіданні кафедри
Психології
Протокол № № 1 від 28.08.2025 р.
В.о. завідувача кафедри

Олег МАКЛЮК

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА ПСИХОТРЕНІНГУ»

спеціальності:

053 Психологія

(шифр і назва спеціальності)

освітнього рівня:

Бакалавр

(назва освітнього рівня)

освітньої програми:

«Психологія»

(назва освітньої програми)

спеціалізації:

-

(за наявності)

(назва спеціалізації)

Розробник (-и) силябусу навчальної дисципліни:
Кайманова Я. В., старший викладач кафедри Психології

Викладач:
Кайманова Я. В., старший викладач кафедри Психології

Силябус розглянуто на засіданні кафедри Психології
Протокол № 1 від 28.08.2025 р.

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	Теорія та практика психотренінгу
Шифр та назва спеціальності	053 Психологія
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	обов'язкова
Кількість кредитів і годин	4 кредитів/120 год. Лекції: 20 год. Практичні заняття: 20 год. Самостійна робота: 80 год.
Термін вивчення дисципліни	VIII семестр
Мова викладання	українська
Вид підсумкового контролю	екзамен
Сторінка дисципліни на сайті	https://chern.maup.com.ua/silabusi-obov-jazkovih-navchalnih-disciplin-psihologija-pershij-bakalavrskij-riven/

Загальна інформація про викладача. Контактна інформація. Комунікація.

П.І.Б. викладача	Кайманова Яна Вікторівна
Науковий ступінь	-
Вчене звання	-
Посада	Старший викладач кафедри Психології
Дисципліни, які викладає НПП	Анатомія ЦНС та фізіологія ВНД, Психофізіологія професійної діяльності, Практикум із загальної психології, Вступ до спеціальності «Психологія»
Напрями наукових досліджень	Психологія
Посилання на реєстри ідентифікаторів для науковців	ORCID: 0000-0002-9540-6606 Профіль Google Академія: https://scholar.google.com/citations?hl=ru&view_op=list-works&authuser=1&gmla=AJsN-F7W7pTyKfWAA3JaCZK5uo_hWlmxreMaTnPBU3Lw8O82luyZ3IHOARCAk21ApEvBI1Wp8MQSSJOsUwwu gmYL2GMuhmjCml0QjHCcXxASTUo59549uM9eDYVf5neIXcOUHmShvWl&user=waRZMCUAAAAJ
Контактна інформація викладача:	
E-mail:	yana.kaymanova.82@gmail.com
Контактний тел.	+380502920820
Портфоліо викладача на сайті кафедри	https://chern.maup.com.ua/wp-content/uploads/2024/11/2024-25_kajmanova-ja.v.-portfolio.pdf

Анотація курсу. Вивчення навчальної дисципліни «Теорія та практика психотренінгу» має особливе значення і дає студентам вищих навчальних закладів широкий спектр світоглядів по найважливішим соціально-психологічним проблемам розвитку особистості в суспільстві. Вивчення цієї навчальної дисципліни є необхідною умовою для формування певної системи теоретичних знань, спеціальних навичок, інструментів, прийомів і психотехнік у студентів старших курсів. Однак, враховуючи специфіку професії психолога, його спрямованість в першу чергу на надання психологічної допомоги оточуючим, основним інструментом його роботи, крім спеціальних методів, технік і вправ, повинна бути його особистість як тренера.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є основні теоретико-методологічні

принципи групової роботи психолога у різних сферах соціальної практики, компоненти тренінгової діяльності, концептуальні та методологічні засади психологічних тренінгів, феномен малої тренінгової групи, вимоги до особистості психолога, що бере участь в тренінговій діяльності, і його професійним знанням, навичкам та вмінням, а також загальні стандарти тренерської роботи.

Метою курсу: набуття студентами ґрунтовних комплексних системно-теоретичних і науково-прикладних знань з предмету навчальної дисципліни шляхом вивчення її проблемних аспектів.

Метою даного навчального курсу "Теорія та практика психотренінгу" є ознайомлення студентів з основними підходами сучасного психологічного тренінгу, оволодіння теоретико-методологічними основами психологічного тренінгу як методу практичної психології, придбання навичок і умінь в аналізі функціонування тренінгових груп та групової динаміки, розробки та проведення психологічного тренінгу, а також моніторингу його ефективності.

Завдання навчальної дисципліни: розкриття історії розвитку групових форм психологічного впливу та сучасних групових методів практичної психології; оволодіння методологічними принципами та класифікацією психологічного тренінгу; оволодіння принципами і видами психологічного впливу, розуміння логіки конструктивного тренуючої дії; розуміння особливостей тренінгової групи і групової динаміки; орієнтація в областях застосування тренінгових форм роботи; оволодіння основами самоактуалізації та саморегуляції тренера; оволодіння застосуванням базових методів тренінгу, аналіз принципів структурування ігрово-технічних вправ і методів їх використання; розробка програми і алгоритмів їх виконання. проведення психологічного тренінгу, побудова сценарію тренінгової сесії; реалізація тренінгових програм у різних галузях людської діяльності; розроблення методичних та роздаткових матеріалів для тренінгу; вивчення потреб і реагування на поточні запити учасників групи; здійснення рефлексивного аналізу власної діяльності в якості лідера.

Попередні вимоги до навчальної дисципліни. Вивчення навчальної дисципліни "Теорія і практика психотренінгу" ґрунтується на знаннях і вміннях, отриманих студентами при вивченні таких дисциплін: "Загальна психологія", "Практичний курс загальної психології", "Соціальна психологія і соціологія", "Психологія особистості".

Пререквізити навчальної дисципліни. Навчальна дисципліна забезпечує формування студентами загальних і спеціальних компетенцій і придбання результатів навчання, визначених освітньо-професійною програмою "Психологія", а саме:

Програмні компетентності навчальної дисципліни

Загальні компетентності	ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК3. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗК7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
Спеціальні компетентності	СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків. СК8. Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову). СК10. Здатність дотримуватися норм професійної етики . СК11. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

	<p>СК13. Здатність до застосування соціально-психологічних понять, концепцій та теорій для інтерпретації соціально-психологічних явищ і процесів.</p> <p>СК14. Здатність до розуміння закономірностей взаємодії індивідів, соціальних груп, спільнот.</p>
Програмні результати навчання	<p>ПР1 Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання</p> <p>ПР9 Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні з рішення щодо їх розв'язання.</p> <p>ПР12 Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог замовника.</p> <p>ПР 19 Аналізувати соціально-психологічні особливості особистості та складати соціально-психологічний портрет особистості.</p> <p>ПР 21. Реалізовувати програми з міжособистісної та міжгрупової взаємодії які сприяли б позитивному психологічному мікроклімату в колективах.</p>

Зміст навчальної дисципліни

№	Назва теми	Кількість годин, з яких:			методи навчання/оцінки,
		Лекції	Семінари	Самостійна робота	
8-й семестр,					Методи навчання: вербальні (навчальна лекція; бесіда; навчальна дискусія); індуктивний метод; дедуктивний метод; трансляційний метод; аналітичний; синтетичний; практичний (робота з сюжетами судових справ); пояснювально-ілюстративний; репродуктивний; метод проблемного викладу; частково-пошуковий; дослідницький;
Модуль змісту 1. Теорія психотренінгу в сучасній психологічній науці					
Тема 1.	Психологічний тренінг: поняття, принципи.	2	2	8	
Тема 2.	Концептуальні і методологічні принципи психологічного тренінгу	2	2	8	
Тема 3.	Феномен малої навчальної групи.	2	2	8	
Тема 4.	Психологічний зміст взаємодії в тренінговій групі.	2	2	8	
Тема 5.	Види навчальних груп.	2	2	8	
Зміст модуля 2. Практика психотренінгу в сучасній психологічній науці					
тема 6.	Вивчає потребу в навчанні.	2	2	8	
Тема 7.	Планування і проектування тренінгу.	2	2	8	

Тема 8.	Компоненти навчання.	2	2	8	інтерактивні методи (аналіз ситуації, дискусії, диспути, полеміка; діалог, синтез думок; мозковий штурм; розвиток навичок; ситуаційне моделювання, опрацювання дискусійних питань); моделювання професійної діяльності. діяльність; інноваційні методи навчання (компетентностные; проектно-дослідні); кейс-метод. Методи оцінювання: усний контроль (усне опитування, оцінка участі в дискусіях, інші інтерактивні методи навчання); письмовий контроль (контрольні, самостійні роботи, есе); тестовий контроль (тести закритої форми: тест-альтернатива, тест-відповідність); метод самоконтролю і самооцінки; оцінка тематичних досліджень.
Тема 9.	Тренер як центральна фігура психологічного тренінгу.	2	2	8	
Тема 10.	Оцінка ефективності навчання.	2	2	8	
Модульна тестова робота					
Всього:		20	20	80	
Форма контролю: іспит					

Зміст самостійної роботи студента з навчальної дисципліни "Теорія та практика психотренінгу" передбачає підготовку до аудиторних занять шляхом освоєння лекційних матеріалів, вивчення основної та додаткової літератури, періодичних видань, інтернет-джерел і практики, виконання практичних завдань (написання рефератів, аналіз проблемних ситуацій, підготовка результатів власних досліджень для виступів на конференціях, участь у конкурсах наукових робіт, підготовку та публікацію наукових статей, тез тощо) протягом семестру; самостійне вивчення окремих тем навчальної дисципліни; підготовку доповідей і презентацій по темі практичних занять; переклад іноземних текстів усталених обсяги; виконання індивідуальних завдань; підготовка до усіх видів контролю, включаючи модульні контрольні роботи та підсумкову атестацію; інші види діяльності, використовувані в Академії, інституті і

на кафедрі.

Зміст самостійної роботи студента визначається робочою програмою навчальної дисципліни конкретної навчальної дисципліни, методичними рекомендаціями щодо виконання завдань і рекомендаціями викладача.

Технічне обладнання та/або програмного забезпечення – офіційний сайт МАУР:

<http://maur.com.ua> У навчальному процесі використовуються навчальні класи, бібліотека, мультимедійний проектор та комп'ютер для проведення лекцій і семінарів з елементами презентації. Вивчення окремих тем і виконання практичних завдань вимагає доступу до інформації з Інтернету, який надається безкоштовною мережею Wi-Fi.

Форми і методи контролю.

Контроль успішності студентів ділиться на поточний і підсумковий (семестровий).

Поточний контроль здійснюється під час практичних (семінарських) занять, метою яких є систематична перевірка розуміння та засвоєння теоретичного навчального матеріалу, вміння застосовувати теоретичні знання при виконанні практичних завдань і т. д. Можливості поточного контролю надзвичайно широкі: мотивація до навчання, стимулювання навчально-пізнавальної активності, диференційований підхід до навчання, індивідуалізація навчання і т. д.

Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають постійному контролю:

- усна доповідь;
- доповнення, запитання до відповідального;
- систематична робота на семінарських заняттях, активність при обговоренні питань;
- участь у дискусіях, інтерактивних формах організації занять;
- аналіз законодавства та монографічної літератури;
- письмові завдання (заліки, контрольні, творчі роботи, есе тощо);
- підготовка тез, коротких викладів навчальних чи наукових текстів;
- самостійне вивчення тем;
- Контроль успішності учнів ділиться на поточний і підсумковий.

Методи поточного контролю: усний контроль (опитування, бесіда, звіт, повідомлення тощо); письмовий контроль (контрольна робота, есе, виклад матеріалу по заданій темі в письмовій формі і т. д.); комбінований контроль; презентація самостійної роботи; спостереження як метод контролю; тестовий контроль; проблемні ситуації.

Система оцінювання і вимоги.

Таблиця розподілу балів, отриманих студентами*

Теми	Поточний контроль знань										Модульний тест	Іспит	Загальна кількість балів
	Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8	Тема 9	Тема 10			
Робота на семінарському занятті	3	3	3	3	3	3	3	3	1	1	20	40	100

Самостійна робота	1	1	1	1		1	1	1	1	1			
----------------------	---	---	---	---	--	---	---	---	---	---	--	--	--

* Таблиця містить інформацію про максимальні бали за кожний вид академічної роботи абітурієнта з вищою освітою.

При оцінюванні засвоєння кожної теми для поточної освітньої діяльності здобувачеві освіти виставляються оцінки з урахуванням затверджених критеріїв оцінки з відповідної дисципліни.

Критерії оцінювання результатів навчання учнів і розподіл одержуваних ними балів регламентуються Положенням про оцінку академічних досягнень учнів у ПАТ "ВНЗ "МАУП".

Модульна контрольна робота з навчальної дисципліни "Теорія і практика психотренінгу" проводиться на останньому занятті. Модульний контроль здійснюється у формі тестування. Учням пропонуються різноманітні тестові завдання.

Типи тестових завдань:

З вибором однієї правильної відповіді;

Встановити відповідність запропонованих наборів тверджень;

Завдання на розпізнавання і відтворення правильної відповіді по пам'яті;

Завдання на розпізнавання і відтворення правильної відповіді (формулювання понять) з пам'яті;

Відкриті завдання, що вимагають докладного відповіді.

Критерії оцінки модульної тестової роботи з навчальної дисципліни "Теорія та практика психотренінгу":

При оцінці модульної тестової роботи враховуються обсяг і правильність виконаних завдань:

- оцінка "відмінно" (А) виставляється за правильне виконання усіх завдань (або понад 90% всіх завдань);

- оцінка "добре" (В) виставляється за виконання 80% всіх завдань;

- оцінка "добре" (С) виставляється за виконання 70% всіх завдань;

- оцінка "задовільно" (D) ставиться, якщо 60% запропонованих завдань виконано правильно;

- оцінка "задовільно" (E) ставиться, якщо більше 50% запропонованих завдань виконано правильно;

- оцінка "незадовільно" (FX) ставиться, якщо виконано менше 50% завдань.

Неявка на модульний тест – 0 балів.

Наведені вище оцінки перетворюються у рейтингові бали наступним чином:

«А» – 18-20 балів;

«Б» – 16-17 балів;

«З» – 14-15 балів;

«D» – 12-13 балів.

«E» – 10-11 балів;

«FX» – менше 10 балів.

Підсумковий семестровий тест з навчальної дисципліни "Теорія та практика психотренінгу" є обов'язковою формою оцінки результатів навчання вступника до вищого навчального закладу. Воно здійснюється в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному програмою навчальної дисципліни.

Підсумкове тестування проводиться у формі іспиту (письмового). Студент допускається до семестрового тестування за умови виконання всіх видів робіт.

З навчальної дисципліни "Теорія та практика психотренінгу", підсумковий (семестровий) контроль за якою передбачений у формі екзамену, складається з двох компонентів:

- початковий - призначений для оцінки поточних контрольних заходів протягом семестру;
- екзаменаційний - призначений для оцінки окремих питань (завдань) на іспиті.

Розмір стартового компонента становить 60 балів, екзаменаційного компонента - 40 балів.

Мінімальна сума, на яку іспит вважається зданим - 25 балів.

Стартові бали формуються як сума рейтингових балів, отриманих заявником за результатами поточних контрольних заходів, і заохочувальних (при наявності) балів.

Після оцінки відповідей абітурієнта на іспиті (виконання екзаменаційної роботи) вихідні бали за іспит підсумовуються, зводяться до рейтингового балу і перетворюються в оцінки за академічної шкалою.

Форма семестрового іспиту (усний, письмовий, комп'ютерне тестування тощо) визначається навчальним планом.

Шкала оцінювання екзаменаційних завдань

Шкала	Загальної кількості балів	Критеріїв
Відмінно	30-40	Завдання виконано якісно; студент набрав максимальний бал при оцінюванні теоретичних знань.
Добре	20-29	Завдання виконано якісно і з досить високою часткою правильних відповідей.
Задовільно	10-19	Завдання виконано із середньою кількістю правильних відповідей; студент продемонстрував теоретичні знання зі значними помилками.
Незадовільно	0-9	Завдання не виконано; студент продемонстрував теоретичні знання з серйозними помилками.

Оцінка додаткових (індивідуальних) видів освітньої діяльності. До додатковим (індивідуальним) видів навчальної діяльності відноситься участь студентів у наукових конференціях, наукових гуртках студентів та проблемних групах, підготовка публікацій, участь у Всеукраїнських олімпіадах і конкурсах і міжнародних змаганнях і т. д. понад завдань, встановлених відповідною робочою програмою навчальної дисципліни.

За рішенням кафедри студентам, які брали участь у науково-дослідній роботі та виконували певні види додаткових (індивідуальних) видів освітньої діяльності, можуть бути нараховані заохочувальні (бонусні) бали за певний освітній компонент.

Також заохочувальні бали можуть нараховуватись, якщо студент, наприклад, виконав і захистив певні види робіт, відвідав усі лекції, семінари та практичні заняття, має власноручно написані конспекти лекцій і розробив додаткові навчальні матеріали, не пропускав заняття без поважної причини, відвідував додаткові консультації з лектором і т. д.

Сума заохочувальних балів враховується при виставленні підсумкових оцінок в заліку та екзаменаційному звіті (але не більше 89 балів в загальній сумі) і може бути автоматично

зарахована при виставленні підсумкової оцінки за семестр з відповідного освітнього компоненту.

Заохочувальні бали не є нормативними і не включаються в таблицю розподілу балів, отриманих студентами вищих навчальних закладів, і основну шкалу системи оцінювання.

Один захід може бути підставою для нарахування заохочувальних балів лише за один найбільш актуальний освітній компонент.

Загальна кількість балів, набраних студентами за виконання завдань самостійної роботи, є однією із складових поточної успішності з дисципліни. Самостійна робота по кожній темі у відповідності з робочою програмою навчальної дисципліни оцінюється в діапазоні від 0 до 3 балів з використанням стандартизованих узагальнених критеріїв оцінки знань.

Шкала оцінювання виконання самостійної роботи (індивідуальних завдань) критерії оцінювання.

Максимально можлива оцінка самостійної роботи (індивідуальних завдань)	Рівень виконання			
	Відмінно	Добре	Задовільно	Незадовільно
1	1	0,75	0,5	0

Форми контролю: поточний контроль, заснований на виконанні практичної роботи; поточний контроль засвоєння знань, заснований на оцінюванні усних відповідей на питання, повідомлень, звітів і т. д. (на практичних (семінарських) заняттях); індивідуальний або колективний проект, що вимагає формування практичних навичок і умінь студентів (вибіркова форма); вирішення ситуаційних завдань; конспект, складений за самостійно досліджуваної теми; тестування, виконання письмового тесту; проекти статей, тез виступів та інші публікації, інші форми, сприяють повному засвоєнню освітньої програми і послідовному розвитку навичок ефективної самостійної професійної (практичної й науково-теоретичної) діяльності на високому рівні.

Для оцінки результатів навчання студента протягом семестру використовується 100-бальна оціночна шкала national та ECTS

Шкала підсумкового оцінювання: національна та ECTS

Загальна кількість балів за всіма видами навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	
		Оцінка за національною шкалою для екзамену, курсового проекту (роботи), стажування	зараховано/незараховано
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
75 – 81	3		
68 – 74	D	задовільно	
60 – 67	E		

35 – 59	FX	незадовільно з можливістю перекладання	незараховано незадовільно з можливістю перекладання
0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	незараховано незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу.

Для успішного освоєння курсу "Теорія та практика психотренінгу" студент повинен:

- регулярно відвідувати лекції і практичні заняття;
- систематично, планомірно й активно працювати на лекціях і практичних заняттях;
- відпрацьовувати пропущені заняття або незадовільні оцінки, отримані на заняттях;
- повністю виконувати завдання, які вимагає підготувати викладач, їх належної якості;
- виконувати контрольну та іншу самостійну роботу;
- дотримуватися норм академічного поведінки та етики.

Курс "Теорія та практика психотренінгу" передбачає освоєння і дотримання принципів етики і академічної чесності, зокрема, орієнтацію на запобігання плагіату в будь-яких його проявах: всі роботи, доповіді, есе, реферати та презентації повинні бути оригінальними і авторськими, не перевантаженими цитатами, які повинні супроводжуватися посиланнями на першоджерела. Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, копіювання, обман, підкуп, упереджена оцінка.

Оцінка студента орієнтована на отримання балів за активність на семінарських заняттях, виконання завдань для самостійної роботи, а також виконання завдань, здатних розвинути практичні навички і вміння, за які можуть нараховуватися додаткові (бонусні) бали, за рішенням викладача (участь у круглих столах, наукових конференціях, олімпіадах та наукових конкурсах серед студентів).

Методичне забезпечення навчальної дисципліни

Навчально-методичні матеріали, що забезпечують підтримку дисципліни: конспекти лекцій, методичні рекомендації з проведення практичних (семінарських) занять та методичні рекомендації для самостійної роботи студентів вищих навчальних закладів з навчальної дисципліни " Теорія і практика психотренінгу".

Рекомендовані джерела інформації.

Основне:

1. Андрушко Я. С. Основи психологічного тренінгу та психокорекції. Львів. Видавництво Львівської політехніки, 2021. 236 с.
2. Матийків В. М. Тренерські навички: теорія і практика. Технологія навчання: [метод. навчальний посібник. Львів: СПОЛОМ, 2021. 280 с.
3. Матийків В. М. Тренерські навички: теорія і практика. Семінар для тренерів: [метод. навчальний посібник. Львів: СПОЛОМ, 2021. 224 с.

4. Особистісний та професійний ріст: психологічні тренінги: навчально-методичний посібник. під редакцією проф. Ст. Л. Долинської, проф. О. В. Темрук. 3-е видання. Київ. Каравела, 2023. 560р.

5. Злышков Ст. Л., Лукомська С. О. Сучасні навчальні технології розвитку особистості в освіті. Київ. 2022. 184 с.

Додаткові

1. Дідик Н.М. Тренінг особистісного зростання: навчальний посібник / укладач Н.М. Дідик. Кам'янець-Подільський: Видавництво Ковальчук О. В., 2023. 106 с.

2. Лефтеров В. О., Форманюк Ю. В., Третьякова Т. М. Теорія і практика психологічного тренінгу: методичні рекомендації для самостійної роботи студентів. Одеса: Фенікс, 2021. 44 с.

3. Карамушка Л. М. Психологічний тренінг для підготовки керівників і персоналу освітніх організацій (реалізація технологічного підходу): Навчальний посібник. Київ: Інститут психології ім. Р. С. Костюка НАПН України, 2022. 144 с.

4. Кокун О. М., Мороз В. М., Пишко В. О., Лозинська Н. С. Теорія і практика управління страхом в бойових умовах: методика. Навчальний посібник. Київ-Одеса: Фенікс, 2022. 88 с.

5. Кокун О. М., Пишко В. О., Лозинська Н. С., Олійник В. О., Хоружий С. М., Ларіонов С. О., Сириця М. В. Особливості надання психологічної допомоги військовослужбовцям, ветеранам та членам їх сімей цивільними психологами: методика. керівництво. Київ: 7ВС, 2023. 175 с.

6. Овчаренко О. В. Психологічний тренінг як форма підвищення кваліфікації педагогів. Керівництво КНЗ "ЧОЙПОПП ЧОР" Черкаси. 2021. 45р.

7. Практична психологія: Введення у професію. Навчальний посібник. 3-е изд., доповнене. Річок. Міністерства освіти і науки України Приходько Ю. О.. Київ. Каравелов, 2023. 260 с.

8. Психологічна готовність педагогів до інклюзивної освіти дітей з особливими освітніми потребами: соціально-психологічна підготовка: навчально-методичний посібник. Під редакцією М. Р. Буйняка; Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені І. Огієнка, 2021. 115 с.

9. Станішевська в. І. Основи психотренінгу. Підручник. Уман: VPC "Модна". 2023. 152 с.

10. Стельмах О. В. Основи психокорекції: конспект лекцій. Львів: ЛДУ БЖД, 2023. 120 с.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Репозиторій МАУП. Електронна бібліотека URL: <http://library.iapm.edu.ua/library.htm>

2. Національна бібліотека України імені в. І. Вернадського. Режим доступу: nbuv.gov.ua

3. Інститут психології ім. Р. С. Костюка Національної академії наук України. Режим доступу: психологія-naes-ua.institute